

Súd: Najvyšší súd SR  
Spisová značka: 3Cdo/180/2016  
Identifikačné číslo spisu: 1213223539  
Dátum vydania rozhodnutia: 19.01.2017  
Meno a priezvisko: JUDr. Daniela Sučanská  
Funkcia: sudca  
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:1213223539.1

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne PENTA INVESTMENTS GROUP LIMITED, so sídlom v St Helier, 17 The Esplanade, JE2 3QA, Jersey, registrovanej Komisiou pre finančné služby v Jersey, registračné číslo: 112251, zastúpenej advokátskou kanceláriou Škubla & Partneri s.r.o., so sídlom v Bratislave, Digital Park II, Einsteinova č. 25, IČO: 36861154, proti žalovanej MAFRA Slovakia, a.s., so sídlom v Bratislave, Nobelova č. 34, IČO: 31333524, zastúpenej advokátskou kanceláriou agner & partners, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Špitálska č. 10, IČO: 36722758, o uverejnenie tlačovej opravy, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 17 C 215/2013, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 11. februára 2016 sp. zn. 9 Co 285/2014, takto

### rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobkyňa má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

### Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II rozsudkom z 11. februára 2014 č.k. 17 C 215/2013-301 uložil žalovanej povinnosť uverejniť na vlastné náklady opravu nepravdivých skutkových tvrdení (konkretizovanú vo výroku rozsudku) uverejnených v denníku Hospodárske noviny dňa 21. júna 2013, vo vydaní pre piatok - nedeľa 21.-23. júna 2013, číslo 119, v časti „Názory a analýzy“ na strane 14, v článku „Komentár G. G.: Ako sa kupujú poslanci“ (ďalej len „Článok“), a to na rovnocennom mieste a rovnakým písmom, ako bol uverejnený tento článok, do ôsmich dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku; vo zvyšku žalobu zamietol. V konaní mal preukázané, že listom zo dňa 27. júna 2013, ktorý žalovaná riadne prevzala, žalobkyňa žiadala o uverejnenie tlačovej opravy sporných výrokov, pričom žalovaná na túto žiadosť nereagovala a v lehote 8 dní od jej doručenia tlačovú opravu nezverejnila. Súd prvej inštancie konštatoval, že žalobkyňa podala žalobu na súd v zákonnej prekluzívnej lehote, a zároveň sa nestotožnil s námietkami žalovanej spochybňujúcimi opodstatnenosť žaloby. Výrok o náhrade trov konania odôvodnil § 142 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“).

2. Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalovanej rozsudkom z 11. februára 2016 sp. zn. 9 Co

285/2014 rozsudok súdu prvej inštancie vo vyhovujúcom výroku vo veci samej, ako aj vo výroku o trovách konania ako vecne správny potvrdil (§ 219 O.s.p.) a odvolanie žalovanej proti zamietajúcemu výroku ako podané neoprávnenou osobou odmietol (§ 218 ods. 1 písm. b/ O.s.p.). V odôvodnení uviedol, že prvoinštančný súd riadne zistil skutkový stav veci, ktorý správne právne posúdil. Súd prvej inštancie dospel k správne právnemu záveru, že v danom prípade nebol splnený ani jeden z taxatívnych dôvodov uvedených v zákone č. 167/2008 Z.z. o periodickej tlači a agentúrnom spravodajstve (tlačový zákon), kedy vydavateľ nie je povinný uverejniť opravu. Ďalej uviedol, že súd prvej inštancie svoje rozhodnutie patričným spôsobom odôvodnil, pričom sa dôsledne vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami podstatnými pre právne posúdenie veci, ako aj so všetkými relevantnými argumentmi žalovanej. K námietke žalovanej, že v prípade predmetných výrokov uvedených v komentári šlo o hodnotiace úsudky, odvolací súd poukázal na jazykové vyjadrenie týchto výrokov, ktoré nasvedčuje tomu, že autor namiesto subjektívneho hodnotenia konštatuje bez ďalšieho existenciu určitých faktov, ktoré by mali byť všeobecne známe a ktoré sú sami osebe a v kontexte iných výrokov prezentované ako kategorické a nesporné fakty. O trovách konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 O.s.p.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná dovolanie. Mala za to, že postupom odvolacieho súdu jej bola odňatá možnosť konať pred súdom, a preto je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné dovolanie podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Namietala, že odvolací súd náležite nezodôvodnil odchýlenie od zákona pri posudzovaní náležitostí žiadosti žalobkyne o uverejnenie opravy, čo má za následok arbitrárnosť a nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia. Odvolací súd odmietol rozhodnúť o práve žalovanej ako vydavateľa periodickej tlače nezverejniť opravu v zmysle tlačového zákona, čím došlo k narušeniu rovnosti účastníkov konania pri uplatňovaní ich práv v občianskom súdnom konaní. Takéto konanie je preto postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. Právo na opravu možno uplatniť len v prípade nepravdivého skutkového tvrdenia a nie v prípade hodnotiacich úsudkov, s ohľadom na čo spočíva rozhodnutie odvolacieho súdu aj na nesprávnom právnom posúdení veci. Okrem toho, predmetná žiadosť o uverejnenie opravy neobsahovala zákonnú požiadavku, a to uvedenie pravdivého skutkového tvrdenia. Žalovaná tiež spochybnila aktívnu legitímáciu žalobkyne v spore. Navrhla, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu v napadnutom rozsahu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že odvolací súd rozhodol v súlade s ustanovením § 219 ods. 2 O.s.p. a rozsudok sám osebe, ako aj v spojení s prvoinštančným rozsudkom, je v predmetných častiach dostatočne a presvedčivo odôvodnený. Nesúhlasila s tvrdením žalovanej, že by žiadosť o uverejnenie opravy vôbec neobsahovala uvedenie pravdivého skutkového tvrdenia, ale podľa jej názoru v predmetnom konaní bola sporná len jeho formulácia. Vo vzťahu k svojej aktívnej legitímácii v spore uviedla, že z Článku je zrejmé, že v ňom obsiahnuté nepravdivé skutkové tvrdenia sa týkajú finančnej skupiny Penta, ktorej jedným z hlavných predstaviteľov a akcionárov je pán Mgr. E. P. označený v Článku ako „šéf Penty“, čo v spojení s tzv. spisom Gorila predstavuje jednoznačný charakteristický znak a identifikátor žalobkyne. Z týchto dôvodov žiadala dovolanie odmietnuť ako neprípustné, eventuálne ho zamietnuť.

5. Dovolanie bolo podané 3. mája 2016. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

7. Dovolanie je procesný úkon strany adresovaný súdu. Dovolateľ ním prejavuje vôľu vyvolať účinok

spočívajúci v prelomení právoplatnosti napadnutého rozhodnutia, uskutočnení meritórneho dovolacieho prieskumu a vydání (pre dovolateľa) priaznivého rozhodnutia.

7.1. Dovolaná podané do 30. júna 2016, v prípade ktorých podľa vtedy účinnej právnej úpravy nebol daný dôvod ani pre zastavenie konania [napríklad vzhľadom na nesplnenie osobitnej podmienky dovolacieho konania (§ 241 ods. 1 veta druhá O.s.p.)] ani pre odmietnutie dovolania [z niektorého dôvodu vyplývajúceho z ustanovenia § 243c O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. a/ až d/ O.s.p. (napríklad preto, lebo dovolanie bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému nebol tento opravný prostriedok prípustný)] vyvolali procesný účinok umožňujúci a zároveň prikazujúci dovolaciemu súdu uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

7.2. Tie dovolania podané do 30. júna 2016, v prípade ktorých bol podľa vtedy účinnej právnej úpravy daný dôvod na zastavenie dovolacieho konania alebo odmietnutie dovolania, tento procesný účinok nemali (porovnaj tiež I. ÚS 4/2011 a II. ÚS 172/03).

8. Zohľadňujúc vzájomnú koreláciu ustanovení § 470 ods. 1 CSP a § 470 ods. 2 CSP dovolací súd konštatuje, že nová právna úprava vychádza síce z princípu okamžitej aplikability procesnoprávných noriem (viď § 470 ods. 1 CSP), rešpektuje ale procesný účinok tých dovolaní uvedených v bode 7.1., ktorý zostal zachovaný aj po 30. júni 2016 (viď § 470 ods. 2 CSP). V dôsledku toho platí, že ustanovenia novej, od 1. júla 2016 účinnej, právnej úpravy o dovolaní a dovolacom konaní sa v prípade týchto dovolaní nemôže uplatniť v plnom rozsahu hneď od uvedeného dňa, v celej šírke a so všetkými dôsledkami. Úplná aplikabilita týchto ustanovení novej právnej úpravy sa uplatní až pri dovolaniach podaných od uvedeného dňa. Opačný záver by bol porušením právnej istoty a legitímnych očakávaní strán, lebo ten, kto konal na základe dôvery v platný a účinný zákon, nemôže byť vo svojej dôvere k nemu sklamaný [viď tiež závery vyjadrené v rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. PL. ÚS 36/1995].

9. Podľa právneho stavu účinného do 30. júna 2016 bolo dovolaním možné napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu iba vtedy, pokiaľ to zákon pripúšťal (viď § 236 ods. 1 O.s.p.). Dôvody prípustnosti dovolania proti rozsudku vymedzoval § 238 O.s.p. a proti uzneseniu § 239 O.s.p. Dovolanie bolo prípustné proti každému rozhodnutiu tiež vtedy, ak v konaní došlo k závažnejším procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p.

10. V danom prípade je dovolaním napadnutý potvrdzujúci výrok rozsudku odvolacieho súdu vo veci samej a tiež o trovách konania.

10.1. Dovolanie v časti, ktorou je napadnuté rozhodnutie vo veci samej, nesmeruje proti rozsudku, ktorý by mal znaky rozsudku, proti ktorému je dovolanie prípustné (viď § 238 O.s.p.).

10.2. Dovolaním žalovanej v časti smerujúcej proti výroku rozsudku odvolacieho súdu o trovách konania je napadnuté rozhodnutie, ktoré je síce súčasťou rozsudku odvolacieho súdu, má ale charakter uznesenia (viď tiež ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 3 Cdo 235/2008, 3 Cdo 464/2015, 3 Cdo 14/2014) a tento charakter nestráca, i keď s meritórnym rozhodnutím vo veci súvisí a je do neho pojaté (§ 167 ods. 1 O.s.p.). Žalovanou podané dovolanie nesmeruje v tejto časti proti uzneseniu, ktoré by malo znaky tých uznesení uvedených v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p., proti ktorým bolo dovolanie prípustné; navyše, dovolanie proti uzneseniu o trovách bolo v zmysle § 239 ods. 3 O.s.p. neprípustné.

11. Dovolanie žalovanej by vzhľadom na vyššie uvedené bolo prípustné, iba ak v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 písm. a/ až g/ O.s.p.

11.1. Dovolateľka procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. nenamietala a vady tejto povahy ani nevyšli v dovolacom konaní najavo.

11.2. Žalovaná tvrdí, že jej bola odňatá možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Za právneho stavu do 30. júna 2016 sa odňatím možnosti konať pred súdom rozumel procesne nesprávny postup súdu, ktorý mal za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka konania [v zmysle § 18 O.s.p. mali účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd bol povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv - viď napríklad právo účastníka

vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazerat' do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)].

12. Dovolateľkou namietaná nepreskúmateľnosť rozhodnutia bola už dávnejšou judikatúrou považovaná nie za procesnú vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., ale za tzv. inú vadu konania, ktorá prípustnosť dovolania nezakladá (viď R 111/1998). Na tom zotrvalo aj neskoršie zjednocujúce stanovisko R 2/2016. Aj ústavný súd sa „väčšinovým názorom svojich senátov priklonil k tej judikatúre najvyššieho súdu, ktorá prijala záver, že nedostatok riadneho odôvodnenia rozsudku nezakladá vadu konania podľa § 237 O.s.p. (resp. § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.), ale len tzv. inú vadu konania podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.“ (viď III. ÚS 551/2012).

12.1. Najvyšší súd už v minulosti dospel k záveru, podľa ktorého vtedy, keď je niektoré rozhodnutie (prípadne) nepreskúmateľné, neznemožňuje sa tým účastníkovi konania uskutočňovanie jemu patriacich procesných oprávnení, nezostáva „procesne bezbranný“ (viď napríklad rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 7 Cdo 1367/2015) a má plne zachované právo namietať túto nesprávnosť v procesne prípustnom opravnom prostriedku (porovnaj rozhodnutia sp. zn. 3 Cdo 89/2011, 3 Cdo 145/2012, 3 Cdo 158/2012, 3 Cdo 648/2015, resp. 1 ECdo 10/2014).

12.2. Vzhľadom na to, že napadnuté rozhodnutie je riadne odôvodnené spôsobom zodpovedajúcim § 157 ods. 2 O.s.p., neprichádza do úvahy aplikácia druhej vety stanoviska R 2/2016; v dovolaní napadnutom rozhodnutí sú zreteľne vysvetlené jeho podstatné dôvody a jeho postup bol v súlade s § 219 ods. 2 O.s.p.

13. Obdobne do 30. júna 2016 prípustnosť dovolania nezakladalo ani to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočívalo na nesprávnych právnych záveroch (viď najmä judikát R 54/2012, ale aj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014).

14. Pokiaľ sa v dovolaní namieta, že konanie je postihnuté aj inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., dovolací súd uvádza, že právna úprava účinná do 30. júna 2016 považovala vadu tejto povahy za relevantný dovolací dôvod, ktorý však prípustnosť dovolania nezakladal (pozri viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napr. 3 Cdo 219/2013, 3 Cdo 888/2015, 4 Cdo 34/2011, 5 Cdo 149/2010, 6 Cdo 134/2010, 6 Cdo 60/2012, 7 Cdo 86/2012 a 7 Cdo 36/2011).

15. K vyššie uvedenému treba pripomenúť konštatovanie ústavného súdu, že „prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p.“ (viď IV. ÚS 196/2014).

16. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie žalovanej, ktoré bolo podľa právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 procesne neprípustné, nevyvolalo účinok sledovaný dovolaním (uskutočnenie meritórneho odvolacieho prieskumu), ktorý by zostal zachovaný aj po tomto dni (§ 470 ods. 2 CSP). Najvyšší súd preto dovolanie odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP.

17. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov odvolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

**Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.